Ważne zmiany w programie „Czyste Powietrze"

Troską o beneficjentów programu „Czyste Powietrze" podyktowane są zmiany wprowadzone do niego od 22 kwietnia. Pojawia się więc obowiązkowa lista zielonych urządzeń i materiałów (ZUM), jedna szansa na najwyższe dofinansowanie, doprecyzowanie prefinansowania i pełnomocnictwa oraz wzmocnienie budżetu środkami europejskimi.

- Zmieniliśmy program „Czyste Powietrze", kierując się troską o naszych beneficjentów. Aktualne zasady mają chronić wnioskodawców i ograniczać nieuczciwe praktyki związane m.in. ze sprzedażą nieefektywnych urządzeń, które bez termomodernizacji domu, zamiast obniżać, to podwyższają rachunki za ogrzewanie – mówi Dorota Zawadzka-Stępniak, prezes Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW).

To ważna zmiana, bo o kłopotach z wydatkami po instalacji pomp słyszało się często, a podstawą tych problemów była nie sama idea sięgania po pompy ciepła czy tym bardziej program dofinansowań, ale różne „biznesy", które wokół tej okazji narosły i oferowały właścicielom posesji usługi i sprzęt poniżej poziomu opłacalności. Zmiany mają więc wykosić tych „psujów" z rynku i doprowadzić do tego, że mieszkańcy będą otrzymywać z dofinansowaniem sprzęt odpowiedniej jakości i realnie przynoszący oszczędności. Tym samym znikną też powody do kojarzenia inwestycji w pompy ciepła z czymś ryzykownym – bo to ryzyko wynikało w istocie właśnie z operowania na rynku nieuczciwych podmiotów oferujących marne i niedopasowane instalacje nieświadomym ryzyka nabywcom.

To nie koniec nowości w programie „Czyste Powietrze". Zyskał on właśnie również nowe finansowanie.

- Mamy kolejne duże pieniądze dla Polaków na wymianę kopciuchów i termomodernizację domów. To aż 6,4 miliarda złotych z Funduszy Europejskich na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS), które obok środków z Krajowego Planu Odbudowy (KPO) zapewniają nam ciągłość i stabilne finansowanie „Czystego Powietrza" w najbliższym czasie. To ogromy sukces, wypracowany wspólnie z Ministerstwem Klimatu i Środowiska – dodaje prezes NFOŚiGW.

Zainteresowanie korzystaniem z „Czystego Powietrza" nie ustaje, a swego rodzaju normą stało się, że mieszkańcy planujący inwestycje w wymianę źródła ciepła, przede wszystkim sprawdzają możliwość uzyskania wsparcia właśnie z tego programu i od tego uzależniają nieraz zakres i charakter swych prywatnych inwestycji. Gwarantowane źródła finansowania dla programu są więc informacją ważną i oczekiwaną. Z naszego otoczenia zniknie wiele kolejnych przestarzałych rozwiązań, które tu i ówdzie służą jeszcze do ogrzewania. Nasze otoczenie będzie więc mieć realnie czyste powietrze – taka jest w końcu idea całego programu, oddana też w jego nazwie.

Skończy się możliwość finansowania kiepskich urządzeń, tym samym ludzie nie będą się nieświadomie decydować na słaby sprzęt, bo będą wiedzieć, na co można, a na co nie uzyska się dofinansowania. To automatycznie przesądzi o właściwych wyborach w tym zakresie. Obecna wersja programu, z dnia 22 kwietnia 2024 roku, zobowiązuje wnioskodawców od 14 czerwca 2024 roku do wyboru pomp ciepła oraz kotłów zgazowujących drewno i kotłów na pellet tylko z grona tych, które zostały wpisane na listę ZUM („zielonych urządzeń i materiałów"). To ma być gwarancja wyboru urządzeń o potwierdzonej jakości, czyli takich, które spełniają deklarowane w karcie produktu i etykiecie energetycznej parametry oraz rzeczywiście przełożą się na efektywniejsze (a więc także tańsze) ogrzewanie polskich domów.

Nowe zasady na starcie stwarzają trzy opcje dla wnioskodawców. Wniosek już złożony – do 21 kwietnia – pozwala jeszcze na dotację na urządzenia spoza listy ZUM. Tu nadal pozostaje beneficjentowi rozeznanie się, czy podejmuje właściwą i opłacalną w dłuższej perspektywie inwestycję. Wniosek złożony od 22 kwietnia i dowód zakupu urządzenia do 13 czerwca również pozwala jeszcze na dotację na urządzenia spoza listy ZUM. Natomiast wniosek złożony od 22 kwietnia i dowód zakupu urządzenia od 14 czerwca umożliwia dotację tylko na urządzenia z listy ZUM. Zamknięcie listy zielonych urządzeń i materiałów dotyczy również producentów i dystrybutorów pomp ciepła. Wszystkie pompy ciepła, znajdujące się obecnie na liście ZUM, wymagają uzupełnienia dokumentacji o raport z badań z niezależnych akredytowanych laboratoriów z terenu EU lub EFTA. Uszczelnienie listy ZUM – jak już wspomniano – obejmuje również kotły zgazowujące drewno i te na pellet drzewny, ale w tym przypadku nie są wymagane dodatkowe dokumenty.

Kolejną istotną zmianą w „Czystym Powietrzu" jest kwestia zasad wnioskowania w ramach części trzeciej programu. Beneficjent, który skorzysta z najwyższego poziomu dofinansowania na dany budynek – na podstawie wniosku złożonego od 22 kwietnia 2024 roku – będzie mógł starać się o dofinansowanie na kolejne budynki tylko w ramach części pierwszej programu (podstawowy poziom dofinansowania). Tutaj też – podobnie jak przy liście ZUM – obowiązuje okres przejściowy do 13 czerwca 2024 roku włącznie. Nowe reguły dotyczące najwyższego dofinansowania należy rozumieć tak, że jeśli wniosek o dotację złożony został do 21 kwietnia, to zmiany w programie nie dotyczą wnioskodawcy. Wniosek o dotację złożony od 22 kwietnia do 13 czerwca, czyli w okresie przejściowym, uwzględnia poniższy warunek. Co oczywiste, wniosek o dotację złożony od 14 czerwca lub później będzie oznaczał, że zmiany dotyczą beneficjenta (jedna szansa na dotację w ramach najwyższego poziomu dofinansowania – część 3 programu – o ile już wcześniej nie udzielono dotacji z części 3 programu na inny budynek lub lokal mieszkalny).

W umowie dotacji z prefinansowaniem doprecyzowano, że warunkiem wypłaty zaliczki na konto wykonawcy jest złożenie do wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej (WFOŚiGW) podpisanej własnoręcznie przez beneficjenta dyspozycji wypłaty zaliczki wraz z kopią faktury zaliczkowej (wystawionej na beneficjenta lub beneficjenta i małżonka wspólnie). A ponadto określono czas na złożenie wniosku o płatność – rozliczającego zakres przedsięwzięcia wynikający z danej umowy z wykonawcą – do 120 dni od daty wypłaty zaliczki dotyczącej realizacji tej umowy z wykonawcą.

W przypadku składania wniosku o dotację z „Czystego Powietrza" przez pełnomocnika, teraz wymagane jest pełnomocnictwo z podpisem własnoręcznym wnioskodawcy notarialnie poświadczonym (czyli z podpisem własnoręcznym złożonym przez wnioskodawcę na pełnomocnictwie w obecności notariusza, bądź wcześniej złożonym podpisem uznanym przez wnioskodawcę przed notariuszem za własnoręczny).

NFOŚiGW sfinalizował w ramach „Czystego Powietrza" podpisanie szesnastu umów (ze wszystkimi wojewódzkimi funduszami) dotyczących projektów grantowych z unijnego programu FEnIKS. Teraz, po złożeniu przez wojewódzkie fundusze pierwszych wniosków o płatności zaliczek, nastąpi uruchomienie tego nowego finansowania. Wdrożenie środków FEnIKS (6,4 mld zł na lata 2024-29), to szansa dla ponad 145 tys. gospodarstw domowych na dotacje do wymiany ponad 111 tys. źródeł ciepła i modernizację ok. 100 tys. budynków.

Program „Czyste Powietrze" – z budżetem 103 mld zł – to największa proekologiczna inicjatywa w polskiej historii, służąca skutecznej walce ze smogiem oraz poprawie efektywności energetycznej jednorodzinnych budynków mieszkalnych. „Czyste Powietrze" to szansa dla Polaków obecnie nawet na 135 tys. zł bezzwrotnej dotacji na termomodernizację i nowe źródło ciepła. Do połowy kwietnia złożono ponad 830 tysięcy wniosków na kwotę ponad 26 mld zł dofinansowania.

Ruszył konkurs „Zielone Czeki'2024"

W związku z Dniem Ziemi w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach rozpoczęło się przyjmowanie zgłoszeń w konkursie Zielone Czeki'2024.

Jest to konkurs, który śmiało można określić mianem jednego z najważniejszych i najbardziej prestiżowych w regionie wśród konkursów związanych z ochroną środowiska. Zielone Czeki mają też już wieloletnią tradycję. Na laureatów czekają konkursu czekają czeki o wartości 10 tysięcy złotych, a także specjalne statuetki oraz dyplomy honorowe. Nagrodą o znaczeniu niewymiernym jest prestiż, jaki wiąże się z zostaniem laureatem tej nagrody.

Tegoroczne Zielone Czeki przyznawane będą za działalność prowadzoną w 2023 roku. Regulamin przewiduje przyznanie ich w 4 kategoriach. Pierwsza to „Ekologiczna osobowość roku". Druga nosi nazwę „Gmina przyjazna dla czystego powietrza". Jak widać, laureaci mogę reprezentować zupełnie różne kategorie osób i podmiotów. Podobnie w pozostałych kategoriach. Trzecia przewiduje nagrody za „Inwestycję proekologiczną roku". Kategoria czwarta docenia „Programy i akcje na rzecz ochrony przyrody oraz edukacji ekologicznej".

Możliwe jest jeszcze zgłaszanie do tegorocznej edycji konkursu. Jest na to czas do końca maja.

Kolumnę dofinansowano ze środków
Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej w Katowicach
„Za treść artykułu w publikacji odpowiedzialność ponosi Redakcja".

Rozmowa z Ekodoradcą gminy Opatów Moniką Cipcińską

W Gminie Opatów prężnie działa punkt Czystego powietrza, które programy cieszą się największym zainteresowaniem?

Nasz gminny punkt konsultacyjno – informacyjny Programu Czyste Powietrze został otwarty 10 maja 2021r. kiedy zawarto porozumienie między Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach, a Gminą Opatów dotyczące przystąpienia do Programu Czyste Powietrze. Jest to program, który cieszy się ogromną popularnością wśród mieszkańców. Daje on możliwość przeprowadzenia kompleksowej termomodernizacji, co pozwala na duże oszczędności zużycia energii w dłuższej perspektywie, gdyż szczelne okna i ocieplone ściany bardzo ograniczają straty ciepła. Również mieszkańcy, którzy we własnym zakresie np. ocieplili poddasze i ściany, a chcą jeszcze wymienić drzwi zewnętrzne lub okna mogą skorzystać z dotacji na poszczególne działania osobno. Pomimo że punkt jest czynny w określone dni każdy zainteresowany może podejść na konsultację w dogodnym dla siebie terminie. Jesteśmy bardzo otwarci na współpracę z mieszkańcami naszej gminy, a wsparcie jakie im dajemy sprawiło, że przyjeżdżają do nas również osoby z innych miejscowości i gmin.

O co najczęściej pytają mieszkańcy?

Beneficjenci Programu Czyste Powietrze doradzają się w sprawie procedur pozyskania dofinansowania i wspólnie z pracownikiem urzędu analizują swoją sytuację pod kątem wyboru najlepszego dla nich rozwiązania. Pytają jakie źródło ogrzewania warto wybrać. Konsultują się by podjąć właściwą decyzję, czy np. poprzestać tylko na wymianie okien, czy może skorzystać z kompleksowej termomodernizacji. Pytają czy warto skonsultować się z audytorem i przeprowadzić audyt energetyczny i w jaki sposób to wpłynie na ich sytuację. Mieszkańcom zależy na pozyskaniu jak najwyższej dotacji i wykonaniu inwestycji na możliwie najlepszym poziomie. Zwracają uwagę nie tylko na korzyści w postaci komfortu użytkowania nowego źródła ogrzewania oraz oszczędności finansowe, ale także biorą pod uwagę dobroczynny wpływ na środowisko.

Co jest dla mieszkańców największym zaskoczeniem?

Najczęściej mieszkańcy są zaskoczeni wysokością dotacji, którą mogą otrzymać, a także informacjami, które są im przekazywane w punkcie informacyjno – konsultacyjnym Programu Czyste Powietrze, a które często różnią się od tych pozyskanych „drogą pantoflową".

Co sprawia trudność podczas starań o dofinansowanie?

W trakcie omawiania możliwości dofinansowania wymiany źródła ogrzewania oraz termomodernizacji budynku pojawiają się często pewne trudności, jak chociażby niedokończone sprawy spadkowe czy błędy w dokumentacji, które beneficjenci prostują poprzez wizyty w kolejnych urzędach. O dotację mogą się starać właściciele budynków jednorodzinnych dlatego przy kilku współwłaścicielach osoba wnioskująca może się niestety spotkać z odmową pozostałych. Beneficjenci martwią się wyborem jak najlepszego wykonawcy remontu, czyli firmy, z którą podpiszą umowę i czy zdołają zrealizować projekt w terminie oraz czasem zwrotu pieniędzy za inwestycję. Ponieważ Beneficjenci korzystając z Programu Czyste Powietrze najczęściej podejmują się dużego i kompleksowego remontu ważne jest aby postępować z rozwagą i krok po kroku, bez zbędnego stresu, przechodzić przez kolejne etapy inwestycji, a pracownicy punktu konsultacyjno – informacyjnego na każdym etapie służą im pomocą i radą.

Z jakimi potrzebami mogą się do Was zgłosić mieszkańcy Gminy Opatów?

Wspieramy mieszkańców na każdym etapie inwestycji. Udzielamy ogólnych informacji, a następnie przeprowadzamy ich przez wszystkie procedury. Przygotowujemy wnioski o dotację oraz wnioski rozliczeniowe. W razie jakichkolwiek wątpliwości mogą do nas podjechać lub zadzwonić. Pośredniczymy między Beneficjentami, a WFOŚiGW w Katowicach, tak aby cały proces pozyskania środków i ich wypłaty przebiegał sprawnie.

Jako Ekodoradca rozmawiam z mieszkańcami o wymianie źródeł ogrzewania i czym je zastąpić. W jaki sposób termomodernizacja podniesie komfort ich życia i czy warto inwestować we własną nieruchomość. Staram się rozwiewać ich wątpliwości i doradzać wykorzystując doświadczenie w pracy z Beneficjentami. Nasi mieszkańcy są zadowoleni z Programu, a to chyba najlepsza rekomendacja.

Dziękuję za rozmowę

Ogólnopolski Turniej Wiedzy Pożarniczej „Młodzież Zapobiega Pożarom" – finał

Dobiegł końca jeden z ważnych turniejów, których celem jest popularyzacja ważnej wiedzy w szeregach młodego pokolenia.

Wojewódzki Finał Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej „Młodzież Zapobiega Pożarom" jest już za nami. W wydarzeniu tym wzięła udział Iwona Gejdel-Targosz – Zastępca Prezesa Zarządu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach. Z jej ust laureaci usłyszeli gratulacje z tytułu posiadania ogromnej wiedzy i wykazania się determinacją w walce o konkursowe laury. Gejdel-Targosz przekazała również z tej okazji drobne funduszowe upominki.

Otwarcia i zakończenia turnieju dokonał druh Stefan Kaptur – wiceprezes Zarządu Oddziału Wojewódzkiego Związku OSP RP w województwie śląskim. Załączamy kilka fotografii z wydarzenia.

Kolumnę dofinansowano ze środków
Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej w Katowicach
Za treść artykułu w publikacji dofinansowanej ze środków WFOŚiGW w Katowicach
odpowiedzialność ponosi Redakcja.